

Daan L. de Frel, MD, Veronica R. Janssen, PhD, Prof Douwe E. Atsma, MD PhD
Leids Universitair Medisch Centrum (LUMC)

Introductie

Wereldwijd overlijden er jaarlijks miljoenen mensen aan de gevolgen van roken. Toch rookte in 2019 in Nederland nog 21,7% van de volwassenen. Zorgverleners kunnen helpen dit aantal te verminderen door rookstatus uit te vragen en te verwijzen naar stop-met-roken begeleiding.

Doelen

Het effect evalueren van een gemengde interventie gericht op zorgverleners op:

1. Het aantal patiënten gevraagd naar rookstatus
2. Het aantal patiënten verwezen naar stop-met-roken begeleiding

Methode

Deze mixed methods studie bestond uit drie onderdelen:

1. Een kwantitatieve analyse van het aantal patiënten gevraagd naar rookstatus en het aantal verwijzingen naar stop-met-roken begeleiding.
2. Semigestructureerde interviews met 10 zorgverleners om hun attitudes jegens stop-met-roken begeleiding in kaart te brengen.
3. Een gemengde interventie met als doel zorgverleners te motiveren om meer te vragen naar roken en meer door te verwijzen.

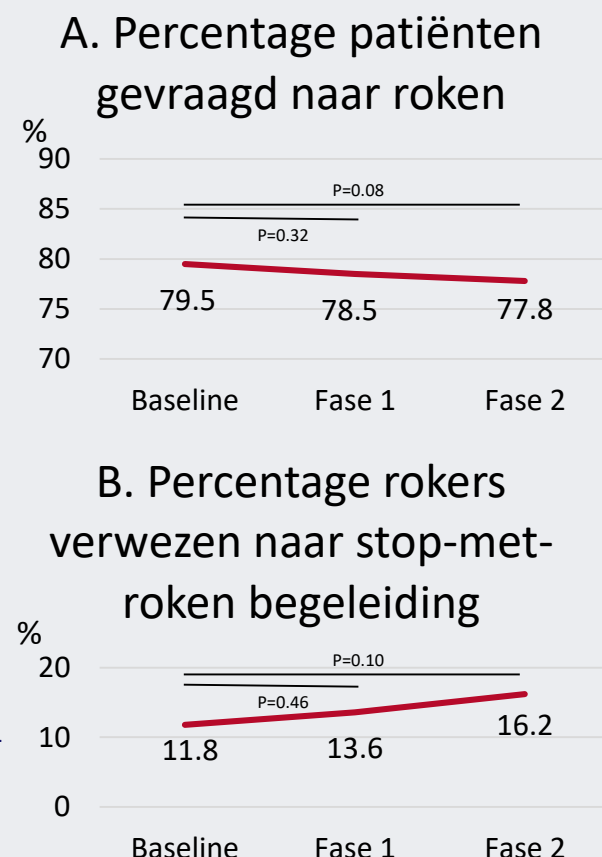
De interviews werden geleid door de hoofdonderzoeker. De ondervraagde zorgverleners (specialist, verpleegkundig specialist, arts-assistent) werden gekozen vanwege hun lage uitvraag en verwijs aantallen. De interventie bestond uit face-to-face en online psychoeducatie over het belang van vragen naar rookstatus en het doorverwijzen (Fase 1) gevolgd door motiverende Sms-berichten (Fase 2) gedurende 6 weken (fig 1). Het effect van de interventie werd in twee fases geëvalueerd met gegevens uit het elektronisch patiëntendossiers van 11.000 patiënten.

Resultaten

Op baseline werd in 79,4% van de consulten gevraagd naar rookstatus en werden 11,8% van de rokende patiënten verwezen naar stop-met-roken begeleiding van SineFuma. De gemengde interventie zorgde niet voor een stijging in het aantal patiënten dat werd gevraagd naar roken (fase 1: 78,5%, $p=0.32$ en fase 2: 77,8%, $p=0.08$) of werd verwezen naar SineFuma (fase 1: 13,6%, $p=0.46$ en fase 2: 16,2%, $p=0.10$) (fig 2). Desalniettemin gaf de ruime meerderheid van zorgverleners aan dat het belangrijk is om het roken te bespreken met patiënten én het als hun taak te zien (9/10 zorgverleners).

Figuur 2.

- A. Percentage patiënten gevraagd naar roken
B. Percentage rokers verwezen naar stop-met-roken begeleiding

“Als arts kan je het eigenlijk niet maken om het roken niet te bespreken.” – Cardioloog (vrouw, 56 jaar)

Conclusions

1. De rookstatus is bekend in ~80% van de cardiologiepatiënten in het LUMC
2. Zorgverleners vinden stop-met-roken begeleiding belangrijk en zien het als hun taak om met patiënten over roken te praten
3. De gemengde interventie slaagde er echter niet in het aantal patiënten bij wie rookstatus werd uitgevraagd en het aantal verwijzingen te vergroten. Dit vergt nader onderzoek.

Figuur 1. Tijdslijn van de studie

